

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Vstupujeme do r. 2016. Před sto lety zuřila Velká válka a i dnes se svět nepříjemně mele. Není už jen tím příjemným, zajímavým či konzumním místem, jakým se nám jevil v posledních dvou dekádách poté, co jsme opět získali svobodu. Tehdy se zdálo, že už nic nemůže narušit náš klidný život. Máme se stále dobře, ale na té jasné jistotě do budoucnosti se objevuje stále více mráčeků. Jestli z nich bude pršet, bude záviset i na nás, protože nic není zadarmo a automaticky.

Tak hodně zdraví, štěstí, ale i klidu a míru do nadcházejícího roku vám i vašim rodinám.

Motto

Štěstí je, když míjí lékárny, protože tě nic nebolí, míjí obchody, protože máš vše, co potřebuješ a jdeš domů, protože tě tam čekají.

Z citátů, reklam, inzerátů a...

„Rozdávat rady je zbytečné. Moudrý si poradí sám a hlupák stejně neposlechne.“ *Mark Twain*

„Gentleman je Don Juan, který nemá na spěch“.

„Dlouho jsme se té anekdotě pana šéfa smáli, než jsme pochopili, že je to pracovní úkol“.

„Řeč je tím lepší, čím je kratší“.

„Smrt je něco, co vaše problémy vyřeší“.

„Víra je něco jako šestý smysl, který obhospodařuje to, na co rozum nestačí.“ *Gándhí*

„Chytrá žena se svého muže neptá, kde byl, chytrá žena to ví“.

„Dobrá žena buď pije, nebo nalévá“.

„Vše co přináší v životě požitek je buď nemorální, nebo se po tom tloustne“.

„Všecko, co se stane jednou, už se nemusí stát nikdy. Ale všecko, co se stane dvakrát, určitě se stane i potřetí“.

„Špatná zpráva je ta, že čas letí. Dobrá zpráva je ta, že vy jste pilot“.

Víte, že?

- I u rostlin platí, že v lásce a válce, je vše dovoleno. <http://jdem.cz/bupxu8>
- Antibiotika poslední záchrany přestávají účinkovat. Bakterie se jim ubrání <http://jdem.cz/but4u3>
- Nejen lásku léčí lékořice, ale i pro nás aktuálnějšího Parkinsona a Alzheimerera <http://jdem.cz/buvzh3>
- Jsou lidé schopni echolokace? Lidé dokáží nějak vycítit přítomnost překážek, které jim stojí v cestě. <http://jdem.cz/buwtk8>

Zajímavá úloha

Kdyby dal Honza Anička 10% svých úspor, měl by pořád dvakrát víc korun než Anička. Kdyby jí ale dal 91,-Kč, měli by oba stejně. Jaké úspory měl Honza a jaké Anička?

Není vzdělání jako vzdělání

V současných dekádách jsme svědky přesunu od technického vzdělání ke korektní humanitě. Znalosti nahrazuje umění komunikovat a napsat esej na libovolné téma a vlastně třeba i o ničem. Generace květin a lásky v 60. letech sice pomohla Američanům prohrát válku ve Vietnamu, ale jinak byla neškodná. Dnešní humanisté často pitvají naše duše a hledají v nich dávné viny, které by mohli napravovat.

Je to reakce na stále narůstající složitost světa věcí a strojů kolem nás? My starší jsme byli generace, která sice měla technické znalosti a fortel, ale ve srovnání se západem jsme je neuměli propagovat a prodat. V porevolučním nadšení se mladí vrhli nejdříve na ekonomii, která se konečně stala vědou, a dalo se tam vydělat. Když se trh ekonomů začal zaplňovat, stala se hitem práva. Obě tato povolání však vyžadovala znalosti, dřinu a píli a to je přece jen nedostatkové zboží. A tak jsou dnes nejpobulárnější humanitní obory, kde nehrozí přísná matematika či fyzika. Naučit se pár pouček a citátů a diskutovat, protože cokoli řeknete je to přece názor či nevšední pohled na věc. A akademický titul je jednou titul, lhotejno jaký. Jenomže co s těmi absolventy, kterých stát potřebuje jen pár a soukromá sféra spíše vůbec ne. A tak jako houby po dešti vznikají neziskové organizace, často bohužel dotované státem, a tam mohou diskutovat zpracovávat menšinové, genderové či multikulti studie a abychom byli spravedliví, také občas pomáhat. Raději v cizině, než našim občanům.

Málo komu se chce tvořit něco hmatatelného, užitečného všem. Ano je to stále složitější a obtížnější. Nejen jako samotný technický problém, ale i pro bariéru předpisů a zákonů, které takovou činnost regulují a omezují. A získat solidní technické vzdělání je také mnohem náročnější díky matematice, fyzice a informačním technologiím.

Jak z toho ven? Staneme se za čas jen takovými okecávači? Ale kdo a čím nás bude živit? Na mysl mi vytanula scéna z jednoho starého černobílého amerického filmu. Strýc mafián vezme malého synovce na projížďku a ten mu nadšeně ukazuje, že až bude velký, vybuduje tady velký ranč, na kterém bude pěstovat spousty kukuřice. Strýc se usměje, pohladí synovce po hlavě a řekne mu. „Jestli chceš být jednou bohatý, tak tu kukuřici nepěstuj, ale obchoduj s ní“. Je smutné, že nejvíce zisku poskytují nevýrobní činnosti jako obchod nebo bankovní operace. Jistě jsou také důležité a potřebné, ale oslavován a honorován by měl být především ten, kdo něco navrhne a vyrobí.

Možná už se blíží doba, kdy by měl stát dát jasně najevo, že ne každé vzdělání je stejně potřebné pro zvyšování blahobytu svých občanů a podle toho je financovat. Chce-li někdo studovat třeba antropologickou filozofii či sociální antropologii, tu možnost dostane, ale bude si ji muset zafinancovat. Protože to je více jeho koníček, než reálná potřeba státu a tedy i nás.

Už teď slyším kritiky mého technokratického názoru. A co kultura, umění? Jistě, vždyť je nikdo nechce zrušit, jen dosáhnout rozumných proporcí. A kdo bude určovat co financovat více a co méně? Přece zájem lidí. K čemu je lidem dobré umění, o které se zajímá jen hrstka expertů mezi sebou. Pak je to spíš jen jejich koníček, ale nemůže to být zaměstnání.

Nepřísluší mi hodnotit, které vzdělání je hodnotné a které méně, ale život toto hodnocení vytváří proporcí uchazečů na úřadech práce. Pokud budeme od západu okoukávat jen to okecávání, myslet si, že maturita bez matematiky je nějaké vzdělání a nevrátíme úctu řemeslům, budeme se jen potácet a v nejlepším případě se staneme velkou montovnou.

Najdou politici odvahu píchnout do tohoto vosího hnízda a ustát mediální křik potrefených husí? Rozumní lidé, a těch je většina, je v tom jistě podpoří.

P.S.: Případně si každý na vysokoškolské vzdělání vezme půjčku a dobře si rozmyslí, zda ji dokáže z budoucích příjmů v oboru splatit.

Nový rok, imigranti, politici, co nás čeká...

Dnešní doba je mediálně plodná. Když se ve světě něco děje máme to téměř v přímém přenosu. Nejinak je tomu se současnou uprchlickou krizí. Jistě jako lidem nám není jedno, že se jiným děje příkoří a boj

že žít ve svých domovech. Pomocť pár desítkám jedinců je přirozené, ale statisícům a milionům? Jedno pořekadlo cynicky říká: jeden dva mrtví, to je tragédie, ale tisíce mrtvých to je statistika. Z hlediska psychologie je na něm bohužel hodně pravdivého. A když se na neštěstí lidí začnou žít pašerácké mafie a přidají se lidé z dalších zemí, kteří jdou jen za vidinou lepšího a snadného života, je na vážnou krizi zaděláno.

Jak to je vlastně s naším soucitem? Máme ho každý, ale jistě není stejně všeobjímající. Nejsilněji ho cítíme k svým drahým, své rodině, příbuzným. Zde neváháme při jejich ochraně i nasadit zdraví a riskovat. Nejsme lhotejno ani k neštěstí našich přátel a známých a dle možnosti jim pomůžeme. O něco méně pak soucítíme se svými spoluobčany a pak s lidmi stejného kulturního založení, třeba Evropany. Čím jsou nám lidé vzdálenější a čím méně jim rozumíme, tím méně se nás jejich problémy dotýkají. Zastánci dobra mohou stokrát říkat, jsou to přece všechno lidé, ale je to málo platné. Ono bližší košile, než kabát je v nás hluboce evolučně zakořeněno a je to dobře, protože nám pomáhalo přežít a správně volit priority.

Ostatně neblahých důsledků všeobjímající humanity jsme svědky i kolem nás. Stačí připomenout lásku zelených k živočichům a rostlinám při blokování výstavby dálnic D5 a D8, kdy je vůbec nedojímaly plíce dětí a spoluobčanů, které musely dýchat exhalace o roky navíc. I u nás máme spousty lidí v nouzi, bez domova. Zaslouží víc soucitu a pomoci oni, lidé z Ukrajiny nebo ze vzdálené Sýrie? Tu otázku si řeší lidé individuálně. Většina řekne, ať to rozřeší stát. Jenomže charita se řeší spíše z přebytku. Nejprve musím nasycit svoji rodinu a pak daruji něco potřebným. Těžko si budu na charitu půjčovat. Jenomže stát žije na dluh, půjčuje si každý rok desítky miliard a má tedy rozdávat z vypůjčeného? Tento dluh budou muset splatit naši potomci. Není tedy od nás trochu farizejské poskytovat pomoc, kterou budou hradit naše děti a vnuci?

Dokáže intelektuální elita vůbec rozeznat nebezpečí a postavit se mu. Všeobjímající šíří názorů a myšlenek ho totiž relativizuje do té doby, kdy je už pozdě. Nevyhnul se tomu ani pravicový Chamberlain, kterého zase poháněl strach z opakování obětí první světové války. To byl aspoň do jisté míry racionální důvod, ale pseudohumanistické multikulti ideologie to dělají z idealistického filozofického důvodu a přesvědčení. Nejlépe to charakterizuje citát z knihy myslitele rumunského původu Emila Michel Ciorana Nástin úpadku: *"Kdybychom položili na jednu misku vah zlo, které na světě rozpoutali 'čistí', a na druhou zlo lidí bez zásad a bez zábran, rovnováhu by vyčlivila miska první. Katastrofy zkažených epoch jsou méně tíživé, než pohromy způsobené epochami horoucími. Bahno je příjemnější než krev. V neřesti je více mírnosti než ve ctnosti, ve zvrhlosti více humanismu než v přísných mravech"*. A v přísných ideálech, chce se dodat.

Masové znepokojení občanů pochopitelně nahrává různým extrémnějším uskupením a jednoduchým řešením, která získávají body. A co udělají politici klasických stran? Začnou se vůči nim vymezovat v rámci politické korektnosti a loajality k EU, čímž se vzdalují většině voličů. Tím se vytvoří mezera mezi vládnoucími stranami a názory většinové populace. Lidé čekají, který seriózní politický subjekt začne reflektovat jejich obavy a postaví se proti imigrační vlně. Zvláště když vidí, co udělal během několika desetiletí nekompatibilní islám v západní Evropě. Která strana to pochopí nejdříve a zahraje na tuto notu, ta vyhraje příští volby. Kromě pravicové opozice se zdá, že k tomu má nejbližší Babišovo ANO. Je to populismus reflektovat obavy a názor většiny? Nebo je potřebné lidi vychovávat a vnucovat jim idealistickou korektnost? Kdysi v dobách Masaryka elity opravdu národ kultivovaly, ale dnes? Navíc, co je Česko? Jen maličkou zemí ve velmocemi ovládané

EU. Dokud Merkelovou a Hollanda nenahradí mnohem pragmatičtější politici, nezahledení do ideálů, ale vnímající reálný život, půjde to tam, kam to směřuje teď. A to není moc lákavá perspektiva do nadcházejícího roku.

Přestaneme si pochutnávat na banánech?

Ne, nejde o žert, ale prakticky jedinou exportovatelnou tržní odrůdu banánů Cavendish, začala napadat *panamská nemoc*, neboli houba rodu *Fusarium*. Právě odrůda Cavendish byla dlouhá léta proti této chorobě odolná. Houba ale zmutovala a na Taiwanu již zlikvidovala produkci banánů. Šíří se ale i do Indonésie, Filipín, Jordánska či Mosambiku. Houba tedy není zdaleka ve všech důležitých pěstitelských oblastech - především se ještě nedostala do Ameriky, ale šíří se vytrvale. Bylo by naivní se

domnívat, že nakonec nebude všude. Dnes obvykle používanou možností je intenzivní nasazení chemické ochrany rostlin. Cena za chemické ošetření rostliny může ovšem tvořit více než pětinu koncové ceny banánů pro zákazníka. Protože se Cavendish rozmnožuje výhradně nepohlavně, je nesmírně obtížné vykříždit odolnější odrůdu, která by si jinak zachovala své z obchodního hlediska tak zajímavé vlastnosti. Pomůže genetické inženýrství? <http://jdem.cz/buw2j6>

Věda si všimla psychedelických látek

V současné době se i v ČR obnovuje výzkum vlivu psychedelických drog na mozek a pacienty s psychickými problémy. Je to už podruhé, protože v šedesátých letech bylo ČSSR ve výzkumu LSD poměrně daleko. Pak se ovšem LSD zmocnili hippies, což vedlo v masových, nekontrolovaných sedáncích i k nezbytným tragédiím a droga byla zakázána. Dnes je tehdejší generace ve zralém věku a tedy k podobnému výzkumu mnohem nakloněnější. Navíc dnešní vědci mají mocné pomocníky, nejen EEG, ale i magnetickou nebo i jinou rezonanci. Ukazuje se, že psychedelický zážitek pod vedením terapeuta může dlouhodobě změnit duševní náhled pacienta. Nejsnáze se takový výzkum povoluje u nevléčitelně nemocných v poslední fázi života, kde má také překvapivé výsledky.

Jaké látky jsou zkoumány?

LSD – amid kyseliny lysergové ($C_{20}H_{25}N_3O$), získaný z námelu, je už klasikou, kterou objevil švýcarský biochemik Albert Hofmann. Běžná dávka je 20-80 μ g.

Psilocybin - je psychedelický indol ze skupiny tryptaminů ($C_{12}H_{17}N_2O_4P_1$) obsažený v různých druzích hub (lysohlávků). Typický je pocit zpomalení času. V mozku napodobuje působení serotoninu. Čistá látka je velmi obtížně dostupná a dávkování z hub je velmi nejisté.

Ketamin ($C_{13}H_{16}ClNO$) je léčivo používané v humánní i veterinární medicíně jako anestetikum.

V nižších dávkách má silně halucinogenní účinky. Dokáže pacienta zbavit i velmi silných depresí, ale pouze asi na týden.

MDMA ($C_{11}H_{15}NO_2$) patří mezi uměle připravené drogy podávané obvykle ve formě pilulek či tobolek. Že jste o ní ještě neslyšeli? Ale ano, je to známá taneční droga, extáze. Není halucinogenní, vyvolává pocity důvěry a empatie. Běžná dávka se pohybuje kolem 50 mg.

Ayahuasca (z kečuánštiny "líána duše"). Jde o směs alkaloidů. Používá se zejména k léčbě závislosti. Mezi vjemy patří střídání různých geometrických obrazců, nebo složitějších struktur.

Ibogain ($C_{20}H_{26}N_2O$) je indolový alkaloid s halucinogenními účinky přirozeně se vyskytující v mnoha rostlinách. Má zajímavé účinky v léčbě závislosti na opiátech. Nevýhodou je hrozba smrtelného předávkování. Používají se dávky 10 – 20 mg/kg hmotnosti.

Dlouhodobý účinek těchto drog na psychiku pramení pravděpodobně z toho, že rozrušují naše zaběhané emoční a myšlenkové stereotypy a umožňují vytvořit nové, které nám pak lépe slouží. Ale stále platí, nešťastnější život je jen s těmi drogami, které nám mozek přirozeně vytvoří po nějakém úspěšném úsilí a snažení – endorfiny.

Hodně hustý hovor, hlavně hlody ...

Hoří!

Hoří; Horní Heršpická Hospoda Hrbatý Hrozen.

Hostinský Hrubeš Hýká Hřůzou.

Honí Hasiče,

Hubuje, Hořekuje, Huláká.

Haste, Hlemýždi,

Honem, Hybaj, Hovada.

Hasiči Hovno Hasí.

Hledají Hlavní Hydrant.

Hoří Hnojště, Holubník, Huspenina, Hudebníkům

House,

Harfy, Harmonika, Hašiš.

Hoří Husitské Halaparty:

Hoří Historické Hebrejské Hieroglyfy,

Hoří Hektolity Handlovaného Henessy.

Hoří Hrubešova Hnědá Honda.

"Hilfe, Hilfe",

Haleká Hysterické Henleinovec Havránek,

"Hoří Hákenroj, Himlhergot".

"Huš, Hajzle!"

Houf Heršpických Hokejistů Ho Hbitě Hákuje

Holemi.

Hoří Herna. Hoří Hubertusy,

Honosné Haveloky

Herecké Honorace Hrubě Hazardující Horentními

Honoráři.

Hoří Hřivý Huculských Hřebců Handlíře Hlavsy.

Hendikepovaným Hoří Hrby.

Hoří Holínky Hospodáře Hanáka (Humus).

Hormonální Hybrid

Homosexuál Horáček

Hladí Hubici Hasičské Hadice (Hýžděmi). Hinduista

Hirš

Hypnotizuje Hodonínský Horizont.

Hurá! Hydrometeority! Halucinace.

Hoří Hasiči Horečně Hledaný Hlavní Hydrant...

Hospoda Hořela Hodinu.

Hotovo.

Hirošima Hadr.

Hořeniště Halí Hustá Hmla.

Hostinský Hrubeš Hlubí Hrob.

Hyeny Hodují.

Text Zdeněk Kňučík Navrátil (a Vlasta Redl)

Z židovských rčení

Není žádná hanba být chudý, ale je to jediná pozitivní věc, která se dá o tom říct.

Psychoanalytik je židovský doktor, který nesnáší pohled na krev.

Neurotik buduje vzdušné zámky, psychotik si myslí, že v nich pobývá a psychoanalytik vybírá nájmy od obou.

Společenská rubrika

Jiří Juda

Ze Spolany jsem odešel přesně v šedesáti letech, takže dva roky před penzí. Pár měsíců jsem si sháněl neúspěšně pracovní místo a zažíval vyobcování lidí 55+ z pracovního trhu. Zcela náhodně jsem se však po půl roce stal ředitelem Maltézské pomoci, obecně prospěšné společnosti, která poskytuje sociální služby. Takže naprostá změna pracovního zaměření. Opět se ukázalo, že chemický inženýr může v podstatě pracovat v jakémkoliv oboru lidské činnosti. Takže po přechodu na personalistiku se v závěru života živím sociálním podnikáním. No, živím je asi nadnesené, v tomto oboru činnosti jsou jedny z nejnižších příjmů.

K mému překvapení mne to zcela neuvěřitelně baví a posledních šest let je zcela bezpečně nejhezčích v celém životě. Je to jistě též proto, že se nám daří. Když jsem nastoupil k „rytífům“, tak jsme měli devět zaměstnanců, nyní je nás 150 a jsme druhým největším poskytovatelem osobní asistence v republice.

Se změnou zaměstnání souvisí i naše přestěhování do Prahy, neb moje práce vyžaduje i nestandardní pracovní dobu s řadou společenských povinností.

Koníčky? S brídžem jsem ke vlastnímu překvapení skončil po odchodu ze Spolany, ale plním si dětské sny o návštěvě úžasných míst. Takže jsme navštívili základní tábor na Everestu, procestovali Tibet, sjeli horský Mekong v Laosu velmi adrenalinovou plavbou, vylezli na činné sopky v Kostarice, navštívili jezero Titikata, projeli cestu zlatokopů na západu USA, zažili několikadenní pochod v opravdové džungli a moskyty, pijavicemi a hady na Borneu (asi nejdrsnější zážitek vůbec), vylezli na mys Dobré naděje, udělali 600 km dlouhou Svatojakubskou pouť do Santiago de Compostela.

A do toho vnuk a vnučka, jednou týdně na koncert či do divadla a v životě jsem neměl tak nabitý program. Nesmím zapomenout na tu, která mne opatruje již více než 40 let. I ona se stále, ač důchodkyně, stará o zdraví některých z Vás.

Jako stařík bych měl pohovořit též o zdraví, ale nepohovořím. Pouze si přeji, aby stávající stav vydržel co nejdéle.

To nejtěžší je udržet krok s rozvojem technologií, protože je musím užívat, stejně tak s neustálými změnami v oblasti našich zákonů. Ale to člověka udržuje v chodu, jen to čas od času zabolí, když mě moji mladí kolegové musí ukázat, jak to vlastně na tom mobilu mám udělat. I ty dotykové klávesy jsou tak nějak maličké, že se člověk těžko treťí....

Tak čekám na příspěvky od dalších čtenářů! Neváhejte.

Řešení úlohy: $H = A + 182$ $0,9H = 2(A + 0,1H)$

Honzík 280 Kč, Anička 98 Kč

A slovo závěrem

Tak si někdy říkám, jestli nejsem už starý nerudný dědek, který vidí leccos zbytečně černě a mladým a jejich názorům už nerozumí. Ale pak si řeknu, vřdyť tě neštvoou mladí, ale ti středního věky, kteří vedou Evropu a svět. Mladí si většinou hledí vzdělání, nových technologií, byznysu, aby užívali rodiny a ti středního věku u vesla jim kladou do cesty překážky.

Takže mladí jsou tou nadějí, že si nenechají vnučovat co, a jak mají říkat, věšet si na nos alarmistické bulky a politickou korektnost. Že až dozrají, zvolají,, „Vždyť císař je nahý“..!

Vánoce a Silvestra máme za sebou, zbytky dobrot jsou už dojedeny. Někaké to vánoční pečivo asi ještě zbývá a u vonící kávy kazí naše předsevzetí, že po těch dnech přebujelé a opulentní hojnosti je třeba ubrat. I trávicí trakt se vzpírá, a to jen ty oči nemají rozum.

No, tak to nějak zvládněte, cukroví rozdejte dětem a zkuste vyrazit na procházky. Tělu to prospěje a přijdete na jiné myšlenky. Třeba co si vlastně od roku 2016 slibujete a čeho byste v něm chtěli dosáhnout. Takové srovnání priorit dělá divy. My vůbec málo přemýšlíme a jen běháme sem a tam.

Tak ať se vám rok 2016 vydaří !